

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2017/18

Destinace (země, město): Makedonie, Skopje

Jméno, příjmení: Mgr. Zdeněk Andrlé

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“ vo Skopje,
Filološki fakultet „Blaže Koneski“, katedra slavistiky

<http://www.ukim.edu.mk>

<http://www.flf.ukim.edu.mk>

Obecné informace

Oddělení českého jazyka je součástí katedry slavistiky Filologické fakulty „Blaže Koneského“ Univerzity „Sv. Cyrila a Metoděje“ ve Skopji. Češtinu lze studovat ve třech tzv. modulech (A - hlavní obor - čtyřleté studium; B - vedlejší obor - tříleté studium; C - volitelný jazyk - jedno- či dvouleté studium). Na bohemistice působí 2 pedagogové (včetně lektora). Forma studia je denní.

Studenti

V akademickém roce 2017/18 český jazyk fakticky studovalo 28, resp. 18 studentů (modul B - 1 studentka v 1. ročníku; modul C - 27 studentů 1. ročníku - zimní semestr, resp. 17 - letní semestr). Nejasnosti ovšem panují v případě počtu studentů formálně přihlášených. Výběrový seminář navštěvuje poměrně pestrá skupina (převažují však studenti rusistiky). Věk studentů se pohybuje mezi 18 a 23 lety. V dalším akademickém roce by měla být zaváděna částečně restrukturalizovaná podoba výše uvedených modulů. Studenti mají k dispozici 3 zkoušková období (leden, květen/červen, srpen/září).

Výuka

Oficiální pracovní úvazek lektora není smlouvou stanoven. Lektor v letošním roce vedl 4 hodiny seminářů (modul C), rovněž 4 hodiny v modulu B. 1 vyučovací jednotka má 45 minut. Jedná se zejména o lektorská,

tj. jazykově-konverzační cvičení. V letošním školním roce lektor měl i 3 hodiny přednášek předmětu Česká civilizace.

Od 1. ročníku jsou cvičení vedena převážně v českém jazyce se snahou zachovat logickou a časovou souslednost. Výjimečně se lektor uchyluje k výkladu v makedonském či srbském jazyce. Lektorské semináře jsou tak prakticky jednou z mála možností, kde mohou studenti slyšet a praktikovat český jazyk. Lektorské hodiny mají rozvíjet především komunikační dovednosti. Níže uvedené knihy slouží lektorovi jako textová opora k sestavování jakéhosi kompilátu, jenž je dále rozvíjen dle aktuálních potřeb studentů (Holá, Lída: *Czech Step by Step*; Nekovářová, Alena: *Čeština pro život*; Cvejnová, Jitka: *Česky, prosím*; Holá, Lída: *Czech Express I, II*). Semináře jsou často oživeny i jazykovými hrami, písničkami či prací s novinovými aj. články. Do výuky jsou zakomponovány i reálie a obecně kulturní informace.

Podmínky pro výuku

Vybavení učeben, které se nacházejí v prostorách filologické fakulty, je zcela základní, tedy tabule + křída. Tzv. česká učebna disponuje i značným množstvím (zastaralých) počítačů. Letos byla do výše zmíněné učebny nainstalována interaktivní tabule. Většina učeben je ovšem v havarijním stavu. Kvůli nefunkční střešní krytině do prostorů fakulty při vydatných deštích zatéká. Plesnivé vlhké stěny taktéž znehodnocují i uskladněný materiál (knihy, učebnice).

Lektor sdílí kabinet se dvěma kolegyněmi. Kabinet je vybaven počítačem s přístupem na internet, tiskárnou a skenerem. Součástí katedry je i slavistická knihovna se zvlášť vydělenou částí pro bohemika (čítající cca 1100 knih a 170 filmů).

Další aktivity

Z dalších aktivit bych zmínil především organizaci studentských výměn a stipendií, projekci filmů (1x týdně), katalogizaci bohemistické knihovny, organizaci přednášek českých autorů či pedagogů (zmiňme např. letošní přednášky doc. Pilaře či autorské čtení Radky Denemarkové - jak na akademické půdě, tak i pro širší makedonské publikum), propagaci českého jazyka vně akademického prostředí, spolupráci se Základní školou J. A. Komenského ve Skopji, spolupráci na elektronickém frazeologickém slovníku, navázání spolupráce s bohemistickým pracovištěm v srbském Bělehradě, organizaci velice úspěšných konferencí (frazologické, makedonsko-české) atd.

Spolupráce

Katedra bohemistiky intenzivně spolupracuje zejména s českým zastupitelským úřadem ve Skopji. Komunikace i vzájemné vazby jsou vynikající a více než standardní. Ambasáda České republiky se významně podílí na veškerých aktivitách bohemistického pracoviště jak finančně, tak i organizačně. Díky finanční podpoře Velvyslanectví České republiky ve Skopji se na naší katedře konají nejen odborné přednášky hostujících pedagogů, ale ambasáda je rovněž garantem vědeckých konferencí či vydání

sborníku. Tradičně vynikající je spolupráce s LŠSS Masarykovy univerzity v Brně (letos byli vysláni dva naši studenti) či Mezinárodní letní jazykovou školou Západočeské univerzity v Plzni (1 studentka).

Podářilo se nám podepsat smlouvu o spolupráci s Ostravskou univerzitou (program Erasmus+).

Po formálních úpravách by měla být rovněž v brzké době podepsána smlouva o spolupráci mezi UKIM (Univerzitet Kiril i Metodij) a Jihomoravským krajem, jenž mimo jiné přislíbil finančně podporovat případné zájemce o studium bohemistiky.

Podmínky pro lektora

Lektor podepisuje pracovní smlouvu na dobu určitou. Z pravidelného měsíčního platu odvádí daň, zároveň je mu hrazeno sociální pojištění (zdravotní pojištění přestalo být hrazeno).

Lektor má k dispozici byt v lektorské budově univerzity (vzdálené asi 30 minut pěšky). Řadu let se mluví o celkové rekonstrukci budovy, realizace je ovšem hudbou budoucnosti. Lektor byt částečně rekonstruoval, neboť havarijní stav některých prostor byl vskutku tristní.

Samostatnou kapitolou je udělení pracovního povolení a vyplácení mezd (mnohdy se opoždí o několik měsíců).

Z historie katedry bohemistiky

Počátky rozvoje bohemistiky lze datovat do roku 1947, ve kterém je na katedře slavistiky angažován první český lektor dr. Karel Hora. V tomto roce taktéž začíná soustavná výuka českého jazyka na místní univerzitě. V roce 1950 přichází na zdejší katedru Vera Janeva, o 23 let později, tedy v roce 1973, začíná svoji pedagogickou činnost Donka Danilovska-Rous. V roce 1990, s příchodem české lektorky Kateřiny Vítové, se navyšuje počet pedagogů a češtinu lze studovat i jako druhý hlavní předmět. V akademickém roce 1998/99 je angažována Jasminka Delova-Siljanova, jež zde působí (jakožto vedoucí kabinetu bohemistiky) dodnes. Výraznou stopu zde zanechala i dlouholetá lektorka Milena Přikrylová.

O Skopji

Skopje je „mladým“ (ničivé zemětřesení z roku 1963 srovnalo se zemí až 80 % města) dynamickým městem. Dle mého názoru je zde vcelku bezpečno. Navzdory laickému předpokladu zde panují relativně tuhé zimy. V zimních měsících také převládá katastrofální smogová situace. Léta jsou naopak skutečně horká (teploty se mohou pohybovat i nad 40 °C). Skopje je taktéž sužována poměrně častými zemětřeseními. Makedonce lze považovat za velice přátelský, klidný a pohostinný národ. Zvláštní kapitolu představuje politická nestabilita země.